

VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJĒTIES!

LENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta Nr. 54 (5903)

Otrdien, 1989. gada 9. maijā

Maksā 3 kap.

Uzvaras
diena
dzīvo un
dzīvos

Dārgie biedri!

Mūsu zemē atnācis četrdesmit ceturtais miera pavasaris. Atnācis ar svētku salūtu, ar piemiņu, arī — ar zaudējumu rūgtumu un tautas sāpi.

Pārbūves laiks mums atgriez vēstures patiesības, kuras palīdz objektīvi novērtēt uzvaru Lielajā Tēvijas karā. Tiek atgriezti esamībā izdzēsti vārdi un notikumi. Patiesība par Lielo Tēvijas karu ir vajadzīga ne tikai mums, bet visām tautām viņu cīņā par mieru, par bruņošanās sacensības pārtraukšanu. Jāveido jauna cilvēku paaudze, kurai realitāte būtu — pasaule bez ieročiem un kara.

1945. gada 9. maijs uz mūžīgiem laikiem iegājis cilvēces vēsturē. Laiks nekad neizdzēsīs no cilvēku atmiņas 1418 smagās un varonīgās kara dienas.

Uzvaras diena dzīvo un dzīvos tautas piemiņā. Tas nav vajadzīgs kritušajiem, tas ir nepieciešams mums — dzīvajiem. Mēs būsim tik stipri, cik dziļi pratīsim saglabāt šo piemiņu.

Sajā dienā Dzimtene noliec galvu un ar klusuma brīdi godina tos mūsu tautas dēlus un meitas, kuri nepārnāca mājās. Sajā dienā mēs sevišķi dziļi uzveram notikumus, no kuriem mūs šķir

desmitiem gadu, un apzināmi cilvēku un visas mūsu zemes likteņu ciešo saikni.

Izzinot vēsturi, izvērtējot tās mācības, šodienas paaudze mācās dzīvot patiesi revolucionārā laikā. Esam gandarīti, ka Lielā Tēvijas kara veterāni nestāv malā šajā grūtajā, bet skaistajā atjaunotnes laikā. Arī pārbūves frontē risinās grūts un saspringts darbs. Tāpēc neiztikt bez veterānu dzīves pieredzes, izturības un bezgalīgas uzticības savai Dzimtenei.

Uzvaras svētkos vislielākā pateicība un cieņas apliecinājums jums — Lielā Tēvijas kara veterāni, bijušie partizāni, karavīri, kuri izpildīja internacionālo pienākumu Afganistānā. Vēlam jums, dārgie biedri, stipru veselību, možu garu un personisko laimi! Priecīgus svētkus visiem!

LATVIJAS KP PREIĻU RAJONA
KOMITEJA

PREIĻU RAJONA TAUTAS
DEPUTĀTU PADOMES
IZPILDKOMITEJA

LATVIJAS ĻKJS PREIĻU RAJONA
KOMITEJA

Par
kara veterāniem
Kazimīru Čubreviču
un
Bronislavu Štaškeviču
lasiet

2. lappusē

J. ZANDES
foto

tautas piemiņā,
un mēs būsim
tik stipri, cik dziļi
pratīsim saglabāt
šo piemiņu!

Jāceļ kārtīgs jumts virs galvas

Pašlaik valda uzskats, ka otrā vēlēšanu tūre vai gatavošanās tām rit mazāk azartiski. Varbūt arī tā. Un tomēr priekšvēlēšanu kampaņa ir iegājusi zenītā. Pēdējās dienās rajonā notiek tikšanās ar deputātu kandidātiem, ar viņu uzticības personām darba kolektīvos. Viena no tām bija agrofirma «Sarkanais Oktobris» siera rūpnīcā. Kolektīvam priekšā stājās republikas Agrorūpnieciskās komitejas priekšsēdētāja pirmās vietnieks deputāta kandidāts Dainis Gēgers.

It kā daudz kas zināms par Daini Gēgeru — deputāta kandidāta vēlēšanu platformu. Lauksaimnieki vairāk vai mazāk zina viņa lietiskās vadītāja īpašības. Tikšanās reizēs vēlētajus vairāk interesēja viņa politiskā platforma, kā arī tīri cilvēciskais viedoklis par atsevišķiem jautājumiem un svarīgākajām norisēm republikas dzīvē.

Ikvienā darba kolektīvā Dainis Gēgers ir sacījis un apliecinājis, ka, viņaprāt, nav svarīgāka jautājuma kā tiesiskās valsts izveidošana. Jāizstrādā likums

par apziņas brīvību. Tiesiska valsts nevar pastāvēt bez pilsonības noteikšanas. Es uzskatu, ka mūsu republikas pilsoņi ir visi tie, kuri republikā dzīvo pēc kara un kuri strādā kopā, sacīja D. Gēgers.

Deputāta kandidāts ir pārliecināts, ka republikā bez normāli sakārtotas lauksaimniecības nebūs normālas ekonomikas un sociālās sfēras attīstības. Viņš ir par sociālo talsnīgumu pensiju lietās, ir pilns apņēmības (ja tiks ievēlēts par deputātu) iestāties par militārā budžeta samazināšanu, par šī budžeta atklātu apspriešanu un pret jaunu karaspēka daļu ieviešanu Baltijas reģionā, par sociālo talsnīgumu nacionālā ienākuma sadalē.

Vai tā ir godīga sadale, ja, piemēram, republikas lauksaimniecība dod 42 procentus nacionālā ienākuma, bet lauki saņem no tā tikai 14 procentus? Viņš ir par to, lai jebkurš valstsvīrs būtu personīgi atbildīgs par pieņemtajiem lēmumiem un kļūdām, ko viņš pieļaidīs. Ir jācinās un, protams, ministrs to darīs, pret

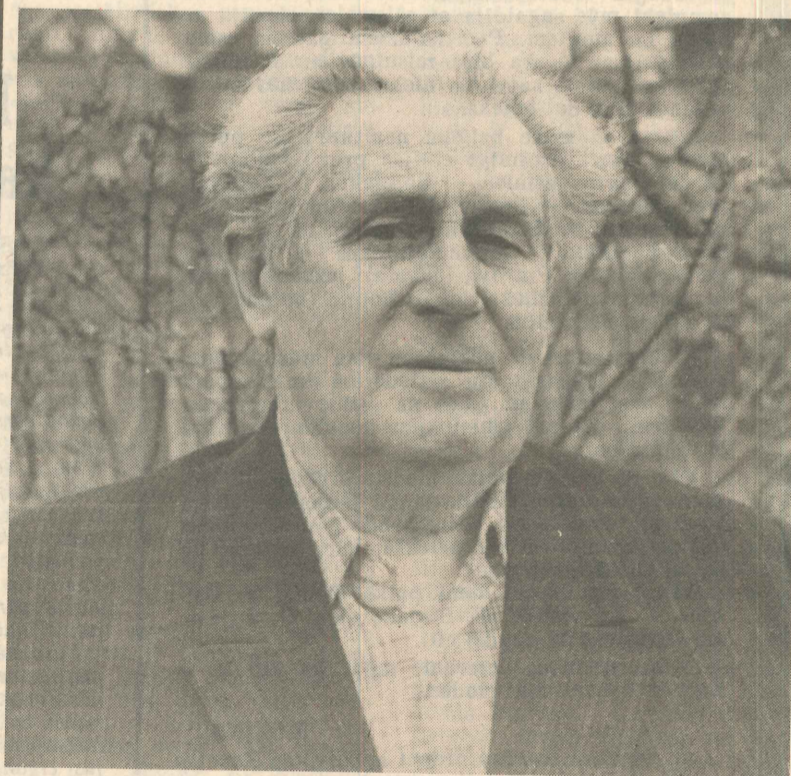
valsts cenu politiku. Piemēram, Maskavas apgabalā par saražotās gaļas tonnu valsts noteikusi lielākas cenas nekā mūsu republikā.

Viņa viedoklis ir viennozīmīgs — jauniešiem jādenē savos reģionos. D. Gēgers uzskata arī, ka jāizrauj slevietes no briesmīgās ekspluatācijas, kā tas ir mūsu valstī. Deportētajiem pilsoņiem pilnīgi jāsedz zaudējumi. Arī saimniecībām.

Lūk, par šīm un citām mūsu republikas ekonomiskajām, sociālajām un politiskajām problēmām ar saviem vēlētajiem Preiļu siera rūpnīcā runāja ministrs Dainis Gēgers. Viņš aicināja vēlētajus būt tālredzīgiem un starp daudzajiem kandidātiem izvēlēties to, kurš republikas un cilvēku intereses Vissavienības mērogā varētu aizstāvēt prasmīgāk, principiālāk, veselīgi saprāst visus momentus un situācijas.

— Jāceļ kārtīgs jumts virs galvas, — sacīja deputāta kandidāts. — Jā, visai republikai jāceļ. Tikai kārtīgā mājā ir dzīvošana.

A. VELDRE

Vēlēšanu iecirkņa komisijas paziņojums

28. aprīlī notika 66. Līvānu vēlēšanu iecirkņa komisijas kārtējā sēde, kurā tika izskatīts jautājums par komisijas priekšsēdētāja pārvēlēšanu. Par iecirkņa vēlēšanu komisijas priekšsēdētāju ievēlēja Jolanta Jāņa m. Kozlova.

* * *

Pretī Uzvaras piemiņa panāk.
Kalta bronžā un varā.
Dvēsele, ikdienas drānās
Svētūmam nepaej garām.

(V. RUJA)

Vienotā daudznacionālā ģimenē

Katra cilvēka dzīvē ir tādas dienas un mirkli, kas nekad neizgaist no atmiņas. Personīgi man vēl līdz šim skaidri atmiņā, pat līdz mazākajam sīkumam, sīvās cīņas pie Padomju Latvijas robežam.

Artillerijas apšaušana, bombardēšana, fašistu nīknie uzbrukumi turpinājās augu diennakti. Bet tas viss sabruka daudz nacionālās Padomju Armijas karavīru izturības un vīrišķības priekšā. Tikai mūsu ar Sarkanā Karoga ordeni apbalvotajā Neveļas 28. strēlnieku divīzijā vien bija apmēram četrdesmit dažādu nacionalitāšu pārstāvji. Sniegā un salā, lētā, sīvo kauju laikā par mūsu Padomju Dzimtenes brīvību un neatkarību gan dienvidniekus, gan ziemeļniekus sildīja stipra karavīru draudzība.

1944. gada 16. jūlijā, ar cīņām ienākot Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas teritorijā, mūsu divīzija saņēma uzdevumu no Malinavas rajona virzītājiem Daugavpils un Līvānu virzienā. Atrauta no galvenajiem spēkiem, mūsu vienība vienu pēc otras atbrīvoja apdzīvotās vietas. Pienākot 100. strēlnieku un 5. tanku korpusa galvenajiem spēkiem, mūsu divīzija 1944. gada 1. augustā atbrīvoja Līvānus.

Lielā uztraukumā un priecīgās es gāju pa Latvijas zemi, ko gribējās cik vien var ātrāk atbrīvot no hitleriešu iebrucējiem. Latvija —

ATTEĻA:

ar Sarkanā Karoga ordeni apbalvotās Neveļas 28. strēlnieku divīzijas 88. strēlnieku pulka biedri. No kreisās uz labo: M. Ašrapovs — uzbekis, I. Mežins — latvietis, I. Ikonņikovs — krievs, I. Ostrovskis — ukraiņis, N. Galijevs — tatārs pie biedru brāļu kapa Līvānos Uzvaras svētkos 1987. gadā.

mana tēva un mātes dzimtene, latviešu sarkano strēlnieku dzimtene, kuri ir devuši nenovērtējamu ieguldījumu Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas iekarojumā aizstāvēšanā. Latviešu zemnieki mūs sagaidīja ar sālsmaizīti, cīnījās ar pienu un augļiem. Pēc daudzām gadiem esmu priecīgs par to, ka biju taisnīgās un strādīgās latviešu tautas, savu tuvinieku dzimtenes atbrīvošanas cīņu dalībnieks.

Līdz sava mūža beigām neizmirstīšu pulka biedrus, kuri drosmīgi cīnījās pret ienaidnieku un lēja savas asinis, — kājniekus G. Galkinu (pēc tautības — krievs), M. Durnihu (ukraiņis), sakarniekus S. Gīzatiļinu (tatārs) un N. Bogdanovu (komi), mīnmetējniekus V. Kaļsinu (krievs) un A. Petrovu (čuvašs), ložmetējniekus M. Ašrapovu (uzbekis) un L. Balinu (baltkrievs), kā arī daudzus citus.

Būdami stipri draudzībā un visu mūsu daudz nacionālās valsts tautu saliedētībā un kopējā naidā pret fašistiem, mēs ne tikai atbrīvojām Dzimteni, bet arī iznīcinājām ienaidnieku viņa paša midzenī.

Pēc 45 gadiem pulka biedri, Līvānu atbrīvošanas cīņu dalībnieki, no jauna satiksies Latvijā kā brāļi. Atcerēsies tos skarbos gadus, noliks galvas kritušo biedru priekšā, kuri uz mūžiem ir palikuši Līvānu zemē.

Viņu vidū ir arī manī pulka biedri: V. Usnins, J. Kovaļenko, N. Stojakovskis, G. Zuļevs, A. Jeļisejevs un daudzi citi.

Mūsu divīzijas veterāni, tāpat kā agrāk, ir pārbūves priekšējās rindās.

I. MEZINS,

ar Sarkanā Karoga ordeni apbalvotās Neveļas 28. strēlnieku divīzijas veterāns

Pienākums atcerēties

9. maijā ikvienu padomju cilvēku pārņem sajūta, ko varētu izteikt ar vārdiem: pienākums atcerēties. Pienākums atcerēties tos, kas krita pagājušajā karā, aizstāvēt civilizēto pasauli pret fašismu. Un pienākums atcerēties, ka mūsu planēta uz visiem laikiem jāatbrīvo no karšiem, no draudiem tikt iznīcinātai kodol-katastrofas liesmās.

44 gados, kas aizritējuši kopš 1945. gada maija, pasaulē notikušas lielas pārmaiņas. Bijis gan «aukstā kara» gadu sals, gan atkusnis, gan jauni neuzticības uzplūdi, arī attiecībā pret bijušajiem sabiedrotajiem, gan nepateicīgle pūliņi radīt «ienaidnieka tēlu». Tikai pēdējos gados radušās jaunas pieejas starptautisko problēmu risināšanai, ko mēs dēvējam par jauno domāšanas veidu. Jaunā domāšanas veida impulsi ar savu politiku un praktiskajiem pasākumiem deva PSRS vadība, kuru uzklaušīja daudz valstis. Radusies un nostiprinās «Eiropas kopīgās mājas» ideja, ko ar izpratni uzņem abās sadalītā kontinenta pusēs.

Daudzi fakti liecina, ka šobrīd, kaut arī ne bez grūtībām, tomēr

tiek likvidētas Austrumu un Rietumu domstarpības, notiek to tuvināšanās. Janvārī beidzās Eiropas drošības un sadarbības apspriedes dalībvalstu pārstāvju Vīnes tikšanās. Tā vienlaicīgi ievadīja jaunas sarunas, kas sākas martā un atkal Vīnē: tajās tiek apspriestas problēmas, kas saistītas ar parasto bruņoto spēku samazināšanu no Atlantijas okeāna līdz Urāliem, bet citās sarunās izstrādā turpmākos uzticības nostiprināšanas pasākumus.

Aprīlis deva savu ieguldījumu «Eiropas kopīgās mājas» celtniecībā. Londonā sāka darbu informācijas forums. Nav jāskaidro, cik svarīga nozīme ir informācijai burtiski visā mūsu planētas dzīvē. Runājot par atbrīvošanu, jāteic, ka to var panākt vienīgi tur, kur ir pilnīga informācija un drošas ziņas par to, kas jāsamazina un jālikvidē. Ja runa ir par ekonomisko sadarbību, tai nepieciešamas precīzas ziņas par partneriem un viņu iespējām. Objektīva un pilnīga informācija ir vajadzīga kopdarbībai un ekonomisko, humanitāro un daudzu citu problēmu kopīgai risināšanai.

Informācijas forumā, kas beigsies 12. maijā, izteikts daudz interesantu ideju un priekšlikumu.

Turpmāk gaidāmas jaunas tikšanās «Eiropas procesa» ietvaros. 30. maijā Parīzē sāksies cilvēka tiesību un humanitārās sadarbības konferences pirmā daļa (turpmākās divas daļas notiks 1990. gadā Kopenhāgenā un 1991. gadā Maskavā). Tas ir plašs sarežģītu jautājumu loks. Taču arī tos var sekmiņi risināt.

PSRS Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness biedrību savienības izpildkomiteja saņēmusi neparastu «bandroli» no VFR. Tā ir 53 sējumi ar gandrīz 300 tūkstošiem to padomju cilvēku vārdu, kuri otrā pasaules kara laikā gāja bojā tagadējās VFR teritorijā. Ar katru vārdu ir saistīti cilvēkiem tik nepieciešama cerība uzzināt līdz galam detaļu, tēva vai brāļa likteni, iespēja godināt viņu piemiņu. Tādu pašu darbu veic arī Ungārijas, VDR, Polijas un citu otrā pasaules kara liesmās degušo valstu sabiedrība.

Kaut gan 1945. gads arvien vairāk attālinās no mums, Eiropas tautu sirdī dzīvo pienākums atcerēties, pieaug to vēlēšanās savstarpēji uzticēties un sadarboties.

T. KUDRĀVCEVA (TASS)

Par ko cīnījies, kas ir sasniegts?

Stāsta Lielā Tēvijas kara veterāns Kazimīrs Čubrevičs no Preiļiem

Lielajā Tēvijas karā nogāju kauju ceļu no Līvijas līdz pat Berlīnei. Piedalījies Kauņas, Čehoslovākijas, Kenigsbergas (tagad Kaļiņingradas) atbrīvošanā. 1945. gada 9. maiju — Uzvaras dienu sagaidīju Berlīnē. Par grūti izcīnīto uzvaru priecājāmies kā bērni. Karš, vācu fašistisko iebrucēju sakāve prasīja milzīgus padomju tautas upurus.

Manī Sarkanajā Armijā iesauca 1944. gada augustā, pēc Latvijas austrumdaļas atbrīvošanas. Patš pēc tautības esmu čigāns. Cīnījies kājnieku pulkā kopā ar latviešiem, krieviem, ukraiņiem, baltkrieviem. Visi bijām vienādi, es biju vienīgais čigāns (neparasts gadījums: čigāns — karavīrs, savas Dzimtenes aizstāvis), bet nekādus pārnodarījumus no citu tautību karavīriem neizjutu. Tikai cīņu.

Karu beidzu 1945. gada vasarā, atgriezoties atpakaļ mājās, savos dzimtajos Preiļos. Esmu apbalvots ar Sarkanās Zvaigznes ordeni, piecām medaļām.

Par ko cīnījies? Par savu Dzimteni, tās brīvību. Vācu fašistisko iebrucējus, kuri neatzina par cilvēkiem ebrejus, čigānus, sakāvam.

Kas ir sasniegts? Padomju Savienība tās visu tautu entuziastiskajā darbā ātri sadziedēja kara cirstās brūces. Tagad pēc kara jau pagājuši 44 gadi. Jāatzīst, ka mēs varētu dzīvot daudz labāk.

Konkrēti par sevi un savu ģimeni. Man nav valsts pensijas, kaut esmu pasaulē nodzīvojis 75 gadus. Pats esmu vainīgs, ka nav pensijas, jo kārtīgi nestrādāju — nav vajadzīgā darba stāža. Čigāns pēc sena ieraduma ir krūmu brālis, vecajos laikos tā bija, ka čigāns varēja nestrādāt. Man vajadzēja strādāt, tad būtu pensija. Tagad, vecumā, to nožēloju. Visi mani septiņi bērni strādā.

Ar ko esmu neapmierināts, manas prasības pret valsti? Man bija kuļa ģimene — sieva, astoņi bērni (tagad viens miris), bet dzīvoklis — divas nelielas istabiņas. Krāns apkure, ūdens no akas pagalmā. Grūti bija, pat gultu bērniem nebija kur novietot. Vai es kā Lielā Tēvijas kara dalībnieks un mana lielā ģimene nebijām pelnijuši labāku un plašāku dzīvokli? Tagad bērni precējies, brauc ciemos ar savām dzīvesbiedrēm un bērniem, bet manā dzīvoklī viņus nav kur izvietot pat uz dažām dienām. Man mājās neievelk telefonu, meklē visādus novilcināšanas iemeslus. Kur ir taisnīgums, tiesiskums?

Bērni izklīduši pasaulē, dzīvojam divatā ar sievu. Katru gadu turu un nobaroju trīs cūkas: viena — pašu uz turam, divas pārdodam valstij. Kā saka, palīdzu risināt pārtikas programmu.

K. Čubreviča stāstījumu pierakstīja J. GURGONS

Lai vairs nebūtu karu

1945. gada pavasarī. Jau kuro dienu notiek kaujas par Berlīni. Karaspēka daļa, kurā cīnījās Bronislavs Staškevičs, atradās jau aiz pilsētas. Kartējais uzbrukums vāciešu pozīcijām. Ienaidnieka lādīņš apbēra divdesmitpiecgadiģo puisi ar zemi, un kara-nācās noņemt krietni augstāk.

vīrs zaudēja samaru. Kad atjēdzās, juta, ka kaut kas nav īsti kārtībā. Izrādījās: atrauta roka augšpus locītavas un turas tikai pie ādas. Cīnītāju nogādāja sanitārajā daļā, kur izvietojās teltis. Bija jau sākusies saindēšanās, un roku

Bija jūtamas kontūzijas sekas.

Kad kaujinieks kārtējo reizi nāca pie samanas, viņš saņēma ziņu — Uzvara. Tālāk ārstēšanās jau notika Drēzdenes un Poznaņas hospitāļos.

Kad karavīrs atgriezās mājās, — nebija maizes. Māsa nebija vēl apsējušās. Un viens otrs sacīja: «Vēlns jūs tur trieca». Bet pat vēlns nevarēja piespiest Bronislavu Staš-

keviču dienēt vācu armijā. Sākumā puisis atteicās dienēt, tad slēpās, bet vēlāk nācās pasēdēt cietumā Daugavpilī par nepakļaušanos okupācijas varas iestādēm.

Divdesmit piecus gadus kara veterāns nostrādāja 58. Jaunaglonas arodividusskolā. Kolektīvs vienmēr atceras sa-

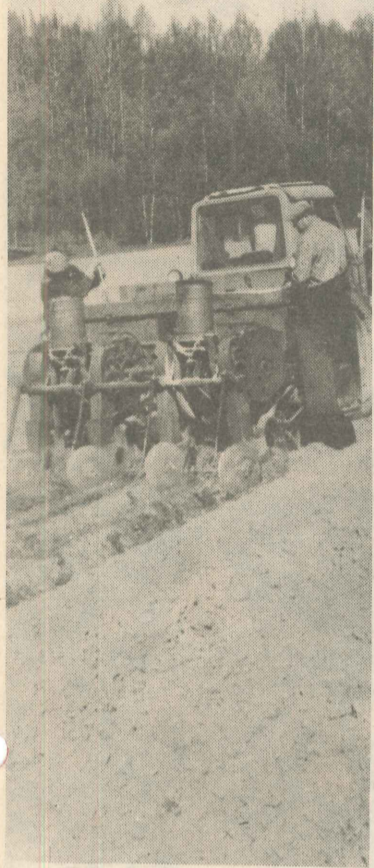
vu bijušo darbabiēru, kad vajag, — izpalīdz.

Sarkanās Zvaigznes un Tēvijas kara ordeņu kavaleris Bronislavs Staškevičs saka:

— Tagad ir kļuvis interesantāk dzīvot. Labi, ka beidzās Afganistānas epopeja, un mūsu pušiem nav jāmirst. Tā gribētos, lai vīrs zemes vairs nebūtu karu.

V. ROMANOVSKIS

Jauns dzims kartupeļu bariņš...

VECIE zemnieki saka: agrīns pavasaris esot mēnīgs. Un tomēr — šogad visi darbi paveikti agrāk. Jo tā nu ir patiesība, ka agrāk sastrādātā tīrumā ātrāk sadīgst graudi, izaug kartupeļi. Ir lielāka garantija, ka rudenī apcirkņos ražas būs savlaicīgi beramas.

Arī kolhozā «Zelta vārpā», kur pabijām aizvadītāja nedēļa,

plnā sparā ritēja pavasara darbi. Todien — kartupeļu stādīšana. «Zelta vārpā» šo kultūru prot audzēt. Šķiet, ka te arī rajonā gandrīz vai vislabākie priekšnoteikumi rušīnāmkultūras audzēšanai. Augsnes ir pietiekami vieglas, saimniecībai ir pieredze kartupeļu tīrumu kopšanā, novākšanā, šķirņu atjaunošanā.

Kolhoza sēklkopības agronoms Ivars Vilcāns stāstīja: — Šogad kartupeļi jāestāda 85 hektāros. Pamatplatībās audzēs šķirni 'Sulev'. Tā itin labi iedzīvojusies mūsu augsnēs un dod pienācīgu ražu. Audzējam arī agrīno šķirņu kartupeļus, kas nepieciešami rajona iedzīvotāju galdam.

Šogad Turku pusē audzēs as-

toņus hektārus agrīno dzelteno un vienu hektāru 'Priekuļu visagro' bumbūžu. Šie kartupeļi jau ir sadīdēti, un tā ir zināma garantija, ka izaugs savlaicīgi un dos labāku ražu. Diemžēl agrīno kartupeļu audzēšana ir darbietilpīgs process. Šo darbu «Zelta vārpā» veica ar rokām. Jo tehnikai ir tehnikas niķi, bet ar rokām augsne saudzīgi ielikts kartupelis

ātrāk pieņemas spēkā. Asni netiek nolauzti.

Agronoms stāsta, ka kolhozā sēkla uzglabāta samērā kvalitatīvi. Tas — patēloties pagraba saimniekam Pēterim Silādēvlīnam.

Otrajā ražošanas iecirknī, kuru vada Miķelis Baltmanis, todien strādāja traktoristi Jānis Purviņš un Pēteris Bogdanovs. Kartupeļus pļēveda Jozeps Barokovskis, Antons Kokins, Gunārs Kokins un Voldemārs Kārklis. Vēl par pēdējo. Voldemārs Kārklis jau pensionārs, taču sprēgākajos sezonas darbos — pavasara sējas un ražas novākšanas laikā — viņš ir darbā kopā ar jaunajiem kolhozniekiem. Tāds zemnieka godaprāts. Nevar sēdēt mājās, ja zina, ka saimniecībā trūkst darbaroku.

Kartupeļu stādīšanu kolhozā uzsāka 28. aprīlī. Sākotnēji — tīrumos, kur sausāks. Kaut gan šopavasar «Zelta vārpā» nesūdzas par pārlietu mitrām augsnēm. Visādā ziņā Vanagsila pusēs smilšainajos uzkalniņos, kurus no visām pusēm ieskauj bērzu birztaļņās, tīrums putēja vien, kad tur rosījās kartupeļu stādāma tehnika. Iecirkņa priekšnieks Miķelis Baltmanis arī turpat. Lai gan šķiet, ka ne jau savus cilvēkus kontrolēt viņš nācis. Katrs godīgi padara darbu, līdz pēdējam kartupeļim salasot zemē nobirušos... Un tomēr iecirkņa saimniekam laikam sirds mierīgāka, ja pats redzi, vai tehnika nebuksē, vai vīriem labs noskaņojums.

Saimniecībā allaž domā par kartupeļu šķirņu uzlabošanu vai, precīzāk sakot, — atjaunošanu. Šogad sēklas atjaunošanai audzēs 'Priekuļu visagros'. Jāatjauno arī 'Sulev'. Starp citu, «Zelta vārpā» īpaši neaizraujas ar šķirņu daudzveidību. Kā jau saprātīgam zemniekam nākas, tic tikai pašu pārbaudītai, kura garantē ražu.

A. ILJINA

ATELOS: kartupeļus uz lauka atveduši Voldemārs Kārklis un Evalds Grudinskis;

Antons Stīkams un Jānis Purviņš pie kartupeļu stādāmās mašīnas.

J. SALNAVIEŠA foto

Par tautas

cienīgu, leņinisku

suverenitāti

PETERIS ZEILE,
profesors, filozofijas
zinātņu doktors

(Nobeigums. Sākums 46., 47.,
49., 50. un 53. numuros.)

Suverēnā valstī jānoņem «faraoniskais» noslēpumainības plīvurs administratīvi birokrātiskajam mehānismam, kurā tas ietilpst, jāatklāj tā struktūra un funkcionēšanas mehānisms. Nevis tikai zemākajiem posmiem jāatpazīst statistiskās vienības, bet augstākajiem par savu darbību jāsniedz pārskats tautai. Jāpublicē pilnīga un vispusīga statistika par visām dzīves sfērām, regulāri jāveic socioloģiskie pētījumi par iedzīvotāju interesējošiem jautājumiem.

Resoru aristokrātija savos tālajos un augstajos zilonkaula (stikla un betona) torņos, raugoties «ražošanas rādītāju ailēs», redz tikai teritoriju ar rūpnīcām, ostām, transporta sistēmu, strādājošo statistiskās vienības, bet neredz republiku kā tiesisku valstisku veidojumu, tiesisku objektu un subjektu, tautu ar savu pilsonisko un kultūras vēsturi, dabas ainavu, vērtību sistēmu, tradīcijām, vajadzībām visā to cilvēciski eksistencējošajā daudzveidībā un veselumā. O. Lācis rakstā «Ekonomikas filozofija» («Kommunist», 1988, 14) uzsvēr, ka līdzšinējā administratīvi tehnokrātiskā vienpusīgā pļēja jānomaina ar tādu pļēju, kas ekonomiskās attīstības raksturu noteiks kompleksas ekoloģu, sociologu, ģenētiku, mediku,

etnogrāfu un filozofu izstrādes un slēdzienā.

Un, protams, republikas padomju kā politiskas varas pamata tiesībās balstīta lemtspēja, kas līdz šim tikusi ignorēta. Patiesa, nevis deklaratīva padomju vara — tas arī viens no galvenajiem politiskās suverenitātes nosacījumiem. To var nodrošināt tikai tādu visu pakāpju padomju deputātu ievēlēšana, kas nav vienīgi statisti — roku pacēlāji balsos, bet ieinteresēti un kompetenti politiskie darbinieki. Cilvēki, kas spēj risināt ne tikai tos vai citus saimnieciskos uzdevumus, bet spēj aizstāvēt savas tautas, republikas, reģiona intereses, protams, redzot sakarības, kas iet tālāk par tās robežām.

Vienpusīgi un nepareizi visas vainas mūsu nelaimēm un atpalicībai meklēt tikai un vienīgi Maskavā. Daudz kas atkarīgs no republikas vadītāju stājas, gudrības, principālītātes. Atcerēsimies neseno pagātni, kad A. Snečkus vadībā Lietuva piedzīvoja uzplaukumu, ekoloģisko līdzsvaru, samērību starp rūpniecību un lauksaimniecību, pamatnācijas nepārtrauktu dominanti, bet A. Pelšeš vadībā — Latvijas nodošanu Vissavienības resoru apsaimniekošanā, Latvijas ekonomisko, ekoloģisko, nacionālo un kultūras depresiju. Ja latvieši Latvijā savā vēsturē pirmoreiz pārtop minoritātē, tad lietuvieši savā zemē šodien veido 80 procentus no visiem iedzīvotājiem. Gandrīz visa lietvedība rakstīta, sapulces un konferences (izņemot, protams, starprepublikāniskās un starptautiskās) — te notikušas un notiek lietuviešu valo-

dā. Nezinot lietuviešu valodu, te praktiski nav iespējams strādāt sfērās, kur saikne ar cilvēku apkalpošanu. Nelielais iebraucēju skaits no citām republikām te valodu spiesti iemācīties (un pamatos arī iemācās) pusgada laikā. Tāpēc arī migrācija te nav bijusi un nav arī tagad īpašas rūpes radoša problēma.

Bez republikas ekonomiskās sistēmas būtiskas pārveides nav iedomājama arī kultūras suverenitāte. Centralizētie resori ar saviem uzņēmumiem un tajos strādājošajiem izmanto vietējo infrastruktūru, bet nepedēdas kultūras bāzes veidošanā. Carisma un Latvijas Republikas laikā celtās kultūras iestādes nolietotas līdz pēdējai robežai. Jāatjauno humanitārā cikla priekšmeti skolās un zinātnē. Tikai suverēnas republikas statuss varēs novērst tagadējo situāciju, kad dziedoņa, kas ilgstoši strādājis ārzemēs, nopelnīto valūtu un naudu par maksliņieka ārzemēs pārdotajām gleznām gandrīz pilnā mērā piesavinās Maskavas iestādījumi. 30. gados tika daudz darīts Latvijas ainavas, pieminekļu, vides, katras mājas apkārtnes estētiskajā sakopšanā. Tagad tā stipri degradēta. Tikai saimnieks var darīt savu māju un tās apkārtni skaistu.

Nevienu, pat vismazāko suverēno valsti mūsu centrālā presei kaut vai diplomātiskās etiķetes dēļ neuzdrošinās nosaukt par valsti ar zemu vispārējo un politisko kultūru, ar mazattīstītu civilizāciju, tautu ar «nacionālistisku domašanu», ar «ekoloģiskām kaprīzēm» un tamlīdzīgi. Diemžēl, attiecībā uz Latviju un citām Baltijas republikām centrālā prese pēdējā laikā atļaujas šādus un tamlīdzīgus apvainojumus, parasti sajaucot cēloni un sekas. Tiesiskā valstī, suverēnā republikā lielas tautas pārstāvis apdomāsies, pirms skaitliski mērs tautas piederību, pie tam — kura mājā apmetīs uz dzīvībai rosauks par nacionālistu, fašistu, hamsu vai tamlīdzīgi. Dažāda mēroga kangari un jūdāsni bijuši vienmēr, taču to iespēju sfēra tiktu jūtami ierobežota. Tāpat kā impēriskās šovinistis-

kās Helmanības, citu tautu necienas izpausmes vispār.

Izstrādājot Latvijas suverenitātes tiesisko pamatu — republikas Konstitūciju, līdzās vairākiem būtiskiem aspektiem jādomā arī par Latvijas kā suverēnas sociālistiskas republikas karogu, himnu, par Republikas valstiski nacionālo svētku dienu, kas kalendārā tiktu atzīmēta ar «sarkano krāsu» un vērsta svinīgā un visas tautas patriotiski, garīgi piepildītā brīvdienā.

Domāju, ka par republikas valsts karogu jāklūst tagadējām nacionālajām sarkanbaltsarkanajam karogam, ko aizsargātu likums no necienīgas rīcības, kā tas pēdējā laikā noticis. Jārespektē tautas tradīcijas, attiecīgie psiholoģija.

Jārada jauna republikas himna, kas izteiktu šodienas un rītdienas tautas apziņu, vēlmes un ideālus, jo līdzšinējā, Staļina laikā tapusi atgādina ārēji apzēlīta, skaniski krievu nodēdēta metāla vizuļus bez tautas patiesos centieniem un jūtas izteicošā satvara. Tā varētu būt «Dievs, svētī Latviju» vai cita — tautai patiesi tuva dziesma — tekstā un mūzikā.

Katram suverēnam valstiskam veidojumam ir nacionāla, tautu vienojoša svētku diena. Latvijas republikā bija divas valsts svētku dienas — Latvijas valsts pasludināšanas svētki (18. novembris) un Tautas apvienošanas diena (15. maijs), bez tam vēl 13 dažādi citi — nacionālie un reliģiskie svētki — Jāņi. Līgo svētki (divas dienas), Brīvības cīņtāju piemīņas diena (15. augustā), Ziemassvētki (trīs dienas) utt. Latgalē vēl papildus oficiāli bija četri reliģiskie svētki. Dzīve rāda, ka dažādi resoru svētki, arī augstie visas valsts svētki neveic to funkciju, ko valadzētu veikt nacionālajiem valstiskajiem svētkiem, Teiksim, Brīvības un nacionālās atjaunošanas svētkiem, vai kā citādi mēs tos nosauksim. Ir vajadzīgi svētki, ko ne tikai ar prātu atzīst, bet ar sirdi izjūt un svin visa tauta. Kādu dienu, vēstures mezglu punktu vērsta nacionāli valstiskajos svētkos — tas jāizšķir

republikas Augstākajai Padomei un AP Prezidijam. Vai tas būs 21. jūlijs, 18. novembris, 11. novembris (Bermonta sakāves, Lāčplēša diena) vai 11. augusts (kad Leņins atzina Latvijas valstiskumu), vai vēl kāda cita. Domāju, ka 21. jūlijs, tāpat kā agrāk kalendārā atzīmējams ar melno, nevis sarkano krāsu. Protams, fiksējot to, kas šajā dienā noticis. Akcentējot 1919. gada P. Stučkas vadītās sociālistiskās republikas pārņemtoju, jāatceras, ka sākotnējo atbalstu nomainīja plašu iedzīvotāju slāņu vīšanās, pat krass nosodījums — pārspīlēta sarkanā terora dēļ, zemniekiem nepienamās agrārās politikas, vērtību sadales pēc darba bez naudas starpniecības (šajā sadalē neierādāt vietu kultūras vērtībām), dēļ norobežošanās no neproletāriskām masām, balstīšanās uz administratīvi komandējošām metodēm utt. Bet pēc tam — no 1941. līdz 1952. gadam staļiniskā tirānija no mazās latviešu tautas vidus izrāva (pēc pašreizējiem oficiālajiem datiem), izsūtīja 60 469 cilvēkus. Daudzi no viņiem — arī bērni un sievietes — gāja bojā.

Man personīgi vistuvākais 11. novembris — cīņas nobeigums pret mūsēno ienaidnieku, Bermonta sagrāve, Lāčplēša diena. Latviešu tautas glābšana no visbrutālākā ienaidnieka un reizē Leņina lolotās padomju varas pasargāšana no tā, mūsu sarkano strēlnieku galīgās uzvaras sekmešana Krievijas plašumos. Latvijas valstiskuma pārtapsana no iespējāmības realitātē. Jukuma Vācieša, Raiņa, Čaka un daudzu citu cietu piepilde, kaut arī ne absolūti ideāli veidā.

Šeit izteiktas ilgākā laikposmā izkristalizējušās pārdomas par dažiem republikas suverenitātes aspektiem. Veselam speciālistu ansamblim jau tuvākajā laikā jāizstrādā vispusīga, detalizēta, tiesiski nopamatota un ar likumu aizsargājama suverenitātes koncepcija.

P. S. Honorāru novādu LKF Preiļu pils un parka kompleksa restaurācijai.

Festivāls draudzībai

kalnu un sporta svētki, citiem tautu maksimāliestās pašdarbības konkurss, vēl citiem Aglonas bazilikas apmeklejšiem un erģeļu mūzika Preiļi katoļu baznīcā. Taču visi bija vienaprātis par to, ka Preiļi ir neliela omulīga pilsētiņa, kurā dzīvo labvēlīgi un draudzīgi cilvēki, un par to, ka festivāls bija vienreizēji interesants un ļoti organizēts. Un, lai arī cik tāls ceļš šurp bija jāveic, viens tāls, ka brūnīti esot bijis vērts, un nevienam nožēlojot.

Daudzi Latvija bija pirmo reizi. Pālcis prātā, kā nīr ir irotējusi un luksofori, kā ir ļoti skaista, kā Novorosijskas meitenes un nacionālistiskās meitenes un noproletāriem, bet nevienam tā arī neesot redzējušas. Un kādā nopietnā zēni uzdeva man vienu vienbrātsarkano karogu.

Bet, kā vienmēr, jau tiek kart liksmi draugi un rokaspasmanot. Un, laik, jau tiek visapkārt diplomu, pieminis spiedieni, bet acis — asaras. Un daudz, daudz pateicības vārdi vesmīlīgajiem saimniekiem — rajona pionieru un skolēnu nama darbiniekiem.

Attēlos: festivāla mirkļi. J. SILICKA foto

Redaktors P. PIZELIS

PĀRDOD lauku māju 11 km no Līvāniem, Rožupes ciema Muktupāvelos. Leinlece.

Līvānu pilsētas kultūras nams 12. maijā aicina apmeklēt Margaritas Vilcānes, Ojāra Grinberga un Antras Liedskalniņas koncertu.

Koncerta sākums plkst. 19.00. Biļešu iepriekšpārdošana.

Kā dziļas kamols mūžs ir saritināts, Kur dzīpari visdažādākie mirdz, Ja spētu kāds tos visus atšķetināt, Tad vidū būtu māmuliņas sirds. (L. Vāczemnieks)

Sērojam līdzī mūsu ilggadējai darbiniecei Teklai Cīvēai, MAMUĻU smiltajā izvadot.

Līvānu patērētāju biedrības valde un arodkomiteja

PĀRDOD CZ-350. Zvanīt vakaros — 42695.

Nedomāji tu, ka sauli lecot Neredzēsi rīt, Nedomāji tu, ka sāktu darbu Nespēsi vairs padarīt. (V. Rūja)

Izsakām dziļu līdzjūtību Jānim Skagalam sakarā ar DZĪVES-BIEDRES nāvi.

ETF Līvānu nodaļas grupa «Dubna»

Runājiet ar mani klusi, Saudzīgāk kā citu dienu, Sodien sirds man palikusi Smagāka par sāpi vienu.

(E. Zālīte)

Skumju brīdī esam kopā ar Zinaidu Erti, izvadot MAMUĻU smiltajā.

M. Gorkija kolhoza arodkomiteja

Dusi saldi, māmuliņe, Mūža gaitas beigušās, Lai nu viegli zemes mātē Pārklāj smilšu paladziņu.

(T. dz.)

Izsakām dziļu līdzjūtību pederīgajiem sakarā ar MARIJAS ERTES nāvi.

M. Gorkija kolhoza valde

LEŅINA

MOSU ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

KAROGS

REDAKCIJAS TĀLRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, partijas dzīves un padomju celtniecības nodaļa — 21769, agrorūpnieciskā kompleksa, sporta, skolu un jaunatnes dzīves nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, foto korespondents — 22203, korektori, grāmatvedība, uzzīņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts iznāk otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Zvaigzne» (Rīga, M. Gorkija ielā 105). Viena nos. iespiedloksne, Ofsetiespiedums.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльского районного комитета КП Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке.

Metiens 14 690 eksemplāri (latviešu valodā — 10 330 eks., krievu valodā — 4 360 eks.).

Indekss 68169.

Pas. 712.